

Poškození kůže

I. Mechanické

- Puchýř
- Mozol (tyloma)
- Kuří oko (clavus)
- Hyperpigmentace
- Dekubitus

Poškození kůže

II. Termické

- Popálení (combustio)
- Hyperpigmentace
- Omrzlina (congelatio)
- Oznobeniny (perniones)

III. Chemické

- Poleptání (cauterisatio)

Poškození kůže ionizujícím zářením

I. RTG

- Radiodermatitis acuta (1. - 3. st.)
- Radiodermatitis chron.
- RTG ulcus
- RTG keratóza A spinocellulare

Poškození kůže ionizujícím zářením

II. UV

- Erytém a dermatitis solaris
  - Pigmentace včasná
  - Melanogeneze
  - Světelný mozol
  - Imunosuprese
- } akutní
- Elastóza - stárnutí kůže
  - Prekancerózy
  - Karcinomy a M.M.
- } chronické

Biologická a morfologická odpověď kůže na UV záření

závisí na:

1. vlnové délce
2. dávce záření
3. individuální vnímavosti kůže podle typu
4. fotosensibilisaci léky, potravinami apod.
5. a chorobných stavech (fotodermatosy)
6. dřívější expozici a pigmentaci - kůže nezapomíná!
7. místě těla
8. velikosti ozářeného pole
9. vlivu prostředí (teplo a vlhkost snižují práh vnímavosti)

Fototyp

- I. vždy se spálí, nikdy nepigmentuje
- II. vždy se spálí, občas pigmentuje
- III. občas se spálí, vždy pigmentuje
- IV. nikdy se nespálí, vždy pigmentuje
- V. pigmentování - jižní rasy, Arabové
- VI. silně pigmentování - černoši

UV záření

Vliv zaměstnání

Úředníci	3 %
Ženy v domácnosti	} 10 %
Učitelé	
Zahradníci	} 85 %
Zemědělci	
Rekreační aktivity	35 %

Max. intenzita UV záření

- rovník
(750 - 1000 km CA 2x)
- vysoká nadmořská výška
- léto
- 10 - 14 hod.
- jasno
- odraz
  - sníh 87 %
  - písek 24 %
  - tráva 11 %
  - voda 9 %

Léčebný účinek UV

1. popudový (erytém)
2. ochranný (pigmentace)
3. antimitotický
4. antimikrobiální
5. imunostimulační
6. biostimulační - enzymové a metabol. procesy
7. tepelný a protisvědivý
8. tvorba vitamínu D3
9. reflexní
10. psychoterapeutický

Ochrana před UV zářením

1. ochranné krémy a lotia (sunscreens)

a) fyzikální bariery (sun blocks)

titanium dioxid, zink oxid nebo jiné jemné pudry
v olejovém základě

Účinek – odraz a rozptýlení záření
závisí na množství

kosmeticky méně přijatelné, ale účinné

b) chemické UV absorbéry

- méně účinné
- kosmeticky akceptovatelnější
- závislost na vlnové délce absorbovaného záření
- závislost na resistenci vehikula vůči mytí

Ochrana před UV zářením

2. oděv

polyesterové tričko	89 %
bavlněné tričko	95 %
vlněný svetr	98,8 %

Působení tepla

- Popáleniny (combustio)

teploty nad 45⁰C – akutní

1. st. bolest, erytém

2. st. puchýře

3. st. nekrózy

- Erythema ab igne

dlouhodobé působení - chronické

Péče o kůži

Léto

- polomastné a mastné krémy bez parfémů
- vzdušný prodyšný oděv a obuv
- ochranné krémy nebo mléka (UV)
- pozor při výběru koupaliště

Působení chladu

Akutní poškození - **omrzliny**
mramorové zbělení - necitlivost

- 1. st.** zarudnutí, svědění, mravenčení, palčivá bolest, otok - hojení několik dnů
- 2. st.** na zaníceném podkladě tvorba puchýřů během 24-36 hod., silně bolí - eroze, hojení týdny až měsíce
- 3. st.** červenohnědé zbarvení kůže, silně bolí, rozsah postižení během několika dnů - nekrosa - odúmrtí tkáně, hojí se několik měsíců

Působení chladu

Omrzliny - 1. doba expozice
2. stupeň teploty

Zhoršuje: **zevní vlivy:**

- vítr
- vlhko
- styk s kovem
- nemožnost tělesného pohybu (jízda na saních)
- tlak oděvu, obuvi

vnitřní faktory:

- podvýživa
- anemie (chudokrevnost)
- kardiovaskul. choroby
- alkohol
- kouření

Vzniká - vasokonstrikce (stav vlásečnic)

oblenění až stagnace krevního
proudu ve vlásečnicích

shlukování krvinek

↓ při delším trvání

postup na hlubší pleteně

↓ snížení výměny látek

↓ zničení a rozpad tkáně

Působení chladu

Chronické poškození - oznobeniny

fialovění a modrání, občas cihlové skvrny až hrbolky
v teple mizí, později přetrvávají
kůže studená, palčivě svědí až bolí, zejména při
změně počasí, v létě přechodně zlepšení.

LOKALIZACE:

prsty, bérce, nos, uši, stehna (jezdci na koních)

horní a zevní strany prstů nohou v malých botách

Péče o kůži

Zima

- mastné krémy
- dobré oblečení
- suchá kůže (vypudrovat meziprstí)
- fyzická kondice
- výživa, tekutiny
- ne alkohol